

Motion till riksdagen 2005/06: MJ339

av **Kenneth Johansson och Agne Hansson (c)**

Ägande- och brukanderätt för uthållig utveckling

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utredning av gränsdragningen mellan normalt utnyttjande av allemansrätten och kommersiellt utnyttjande av densamma.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att frivilliga avtal bör utnyttjas som ett alternativ till miljöbalkens bestämmelser om områdesskydd.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ersättning till markägare.

Allemansrätten ska inte utnyttjas kommersiellt

Allemansrätten – den enskildes rätt att vistas i naturen – är ett värdefullt inslag i vår svenska kultur och har stor betydelse för människors rätt att vistas i skog och mark. Denna rättighet bör bestå i sin nuvarande form. Samtidigt är det av stor betydelse att inte fastighetsägare eller andra med särskild rätt till en fastighet tillfogas skada på grund av allemansrätten. Det är av stor betydelse för denna unika sedvänjas fortlevnad att den accepteras och respekteras av såväl markägare som av den som nyttjar allemansrätten.

De problem och konflikter som uppstått till följd av allemansrätten är mycket olyckliga. Ofta är dessa förknippade med organiserad verksamhet, men även annat missbruk av allemansrätten förekommer. Senare års organiserade bärplockning är ett exempel på detta. Ofta orsakas missbruket av oaktsamhet som kan åtgärdas t.ex. genom en ökad kunskap om vad allemansrätten egentligen innebär.

När det gäller kommersiell verksamhet i naturen med återopande av allemansrätten är förhållandena annorlunda. Sådan verksamhet kan medföra ett så stort intrång och skada att det inte ryms inom allemansrätten. Det kan dessu-

Fel! Okänt namn på

tom inte vara acceptabelt att företag i förvärvssyfte skall kunna utnyttja mark mot markägarens vilja. Eftersom det kommersiella utnyttjandet av allemansrätten på många håll i Sverige, bl.a. i Dalarna, är ett problem bör en översyn av lagstiftningen göras. Utred hur det i lagen kan tydliggöras att allemansrätten tillkommer den enskilde och att kommersiellt utnyttjande av mark i viss omfattning måste föregås av överenskommelser med berörda markägare. En utredning bör följaktligen tillsättas i syfte att klargöra gränsdragningen mellan vad som kan betraktas som normalt nyttjande av allemansrätten och vad som bör betraktas som ett kommersiellt nyttjande som bör medföra krav på tillstånd från berörd markägare. Vad som ovan anförts om utredning om kommersiellt utnyttjande av allemansrätten bör ges regeringen till känna.

Ökad frivillighet i biotopskyddet

Riksdagen har fattat beslut om att en kvarts miljon hektar produktiv skogsmark skall avsättas som reservat. Ansvaret för att identifiera den skyddsvärda marken ligger på länsstyrelserna. Dessutom har staten genomfört inventeringar vad gäller nyckelbiotoper och sumpskog. Det har resulterat i att Skogsstyrelsen har som ambition att avsätta 50 000 hektar antingen som biotopskyddsområden eller genom naturvårdsavtal med markägarna. Om man väljer att göra ett biotopskyddsområde regleras detta i miljöbalken. Även rätten till ersättning regleras i miljöbalken. Om beslutet medför att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörd del av fastigheten är markägaren berättigad till ersättning. Det bör ges regeringen till känna.

Ersättning till markägare

Det är av största vikt att arbetet med att skydda höga naturvärden i skogen görs på ett sådant sätt att de enskilda markägarna känner sig delaktiga. Det är viktigt att informationen till markägaren är bra och att arbetet i största möjliga mån bygger på frivillighet och samverkan. Därför bör den frivilliga avtalsformen utvecklas ytterligare och utnyttjas som ett alternativ till mer tvingande åtgärder. Det är dessutom av stor vikt att markägaren ges skäligen ersättning för de miljöinsatser som görs. Det bör ges regeringen till känna.

Stockholm den 29 september 2005

Kenneth Johansson (c)

Agne Hansson (c)